REPUBLIKA KOSOVA
REPUBLIC OF KOSOVA

QEVERIA E KOSOVËS - VLADA KOSOVA - GOVERNMENT OF KOSOVA

MINISTRIA E ARSIMIT SHKENCËS DHE E TEKNOLOGJISË	MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE NAUKU I TEHNOLOGIJU	MINISTRY OF EDUCATION SCIENCE & TECHNOLOGY

UDHËZIM ADMINISTRATIV : Nr. 12/2012 KRITERET PËR ZGJEDHJEN E ASISTENTËVE DHE INSTRUKTORËVE PËR ARSIM GJITHËPËRFSHIRËS DHE OBLIGIMET E TYRE

ADMINISTRATIVNA UREDBA: Nr.___________ KRITERIJE ZA IZBOR ASISTENTA I INSTRUKTORA ZA SVEOBUHVATNO OBRAZOVANJE

ADMINISTRATIVE INSTRUCTION: Nr.___________ CRITERIA'S FOR ELECTION OF ASSISTANTS AND INSTRUCTORS FOR INCLUSIVE EDUCATION AND THEIR OBLIGATIONS

Në mbështetje të nenit 31 paragrafit 3 të Ligjit për Arsimin Parauniversitar në Republikën e Kosovës, (Gazeta zyrtare nr. 17 / 16 shtator 2011) në pajtim me shtojcën 6 të Rregullores nr. 02/2011 për fushat e përgjegjësisë administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive (dt. 22.03. 2011) dhe nenin 38 (6) të Rregullores së punës së Qeverisë nr. 09/2011 nxjerr këtë udhëzim administrativ:	Na osnovu člana 31 stav 3 Zakona o Preduniverzitetskom obrazovanju u Republici Kosovo, (Službeni glasnik br. 17 / 16 septembar 2011) U skladu sa prilogom 6 Pravilnika br. 02/2011 za oblast administrativne odgovornosti Kancelarije Premijera i ministarstva (datuma 22.03.2011), i član 38 (6) pravilnika rada Vlade br. 09/2011 izdaje ovu administrativnu uredbu:	Pursuant to article 31 paragraph 3 of the Law for Pre-university education in Republic of Kosova, (Official Gazette no. 17 / 16 September 2011), in accordance with appendix 6 of the Regulation no. 02/2011 for fields of administrative responsibility of the Prime Minister's Office (date. 22.03.2011) and article 38 (6) of the rules of procedure of the Government no. 09/2011 issues this administrative instruction:
UDHËZIM ADMINISTRATIV **Kriteret për zgjedhjen e asistentëve dhe instruktorëve për arsim gjithëpërfshirës dhe obligimet e tyre**	**ADMINISTRATIVNU UREDBU** **Kriterije za izbor asistenata i instruktora za sveobuhvatne obrazovanje**	**ADMINISTRATIVE INSTRUCTION** **Criteria's for election of assistants and instructors for inclusive education and their obligations**
NUMËR: 12 /2012 **DATË:** 18.09.2012	**BROJ:** **DATUM:**	**NUMBER:** **DATE:**
Neni 1 **Qëllimi**	**Član 1** **Cilj**	**Article 1** **The purpose**
Të ndihmojë,të asistojë në procesin e edukimit, të arsimimit, të aftësimit dhe në zbatimin e mësimit praktik për arritjen e arsimit cilësor	Da pomogne, da asistira na procesu vaspitanja, obrazovanja i primeni praktične nastave radi postizanja kvalitetnog i sveobuhvatnog	To help, to assist in the process of teaching, education, training and in implementation of practical learning for achievement of quality and inclusive education.

dhe gjithëpërfshirës. **Neni 2** **Niveli i arsimimit për asistent** 1. Niveli bachelor në arsim. 2. Shkolla e mesme me trajnime në fushën e arsimit për punë me nxënës, kandidatë (nxënës me nevoja të veçanta arsimore, nxënës me vështirësi në mësime, etj).	obrazovanja. **Član 2** **Nivo obrazovanja asistenta** 1. Nivo bachelor u obrazovanju 2. Srednja škola sa obukom u oblast obrazovanja za rad sa učenicima, kandidata (učenike sa posebnim potrebama u obrazovanju, učenici sa teškoćama u obrazovanju, itd).	**Article 2** **Education level for assistant** 1. Bachelor level in education 2. Secondary school with trainings in education area to work with students, candidates (student with special educational needs, student with learning difficulties etc.)
Neni 3 **Niveli i arsimimit për instuktor** 1. Niveli bachelor për profesionin përkatës me trajnime në profesionin e caktuar ose përvojë 3 vjeçare në profesionin përkatës. 2. Shkolla e mesme profesionale përkatëse ose ekuivalente me trajnime në profesionin e caktuar ose përvojë 3 vjeçare në profesionin përkatës.	**Član 3** **Nivo obrazovanja za instruktora** 1. Nivo bachelor za dotičnu profesiju sa obučavanjem u određenoj profesiji ili 3 godišnje iskustvo u dotičnoj profesiji 2. Dotična srednja profesionalna škola ili ekvivalent sa određenom profesionalnom obučavanjem ili 3 godišnje iskustvo u dotičnoj profesiji.	**Article 3** **Education level for instructor** 1. Bachelor level for respective occupation with trainings in certain occupation or 3 years experience in respective occupation. 2. Respective or equivalent secondary Vocational school with trainings in respective occupation.
Neni 4 **Obligimet për asistent për arsim gjithëpërfshirës** 1. Të punojë dhe të komunikojë në mënyrë profesionale dhe etike me kolegët/ familjen në shkollë si dhe në takimet individuale për planifikim dhe gjatë procesit të mbështetjes dhe zhvillimit, për arritjen e objektivave për nxënësin.	**Član 4** **Kriterije za asistenta za sveobuhvatno obrazovanje** 1. Da radi i komunicira na profesionalan i etički način sa kolegama/porodicom u školi, kao i na individualnim sastancima za planiranje i u toku procesa podržavanja i razvoja, radi postizanja objektiva za učenika	**Article 4** **Criteria's for assistant in inclusive education** 1. To work and to communicate in professional and ethnical manner with colleagues / family, in school, and in individual meetings for planning and during the support and development process, for achievement of objectives for student.

2. Mbështet mësimdhënësin në përgatitjen dhe realizimin e planprogramit të punës arsimore dhe edukative. **3.** Realizon qëllimet për arsim cilësor në nivelin e arsimit fillor dhe të mesëm të ulët. **4.** Identifikon stilet e të mësuarit të nxënësit dhe zbaton teknika të menaxhimit të situatave, raporton për vëzhgimin e të arriturave të nxënësit te mësimdhënësi dhe prindërit. **5.** Monitoron të arriturat e nxënësit duke mbledhur të dhëna, duke ndarë përvojat me mësimdhënësin/ prindërit në mënyrë që të vlerësohen kërkesat e nxënësit. **6.** Mban shënime për të arriturat e nxënësit, mban dokumentacionin dhe evidencën pedagogjike të shkollës mbi punën arsimor- edukative të nxënësit. **7.** Organizon aktivitete jashtëmësimore të nxënësve dhe kujdeset për mirëqenien e nxënësve gjatë këtyre aktiviteteve. **8.** Ndihmon në krijimin e matrialeve didaktike, në mënyrë që të ndihmojnë nxënësin në mësim dhe në realizimin e planit të punës individuale. 9. Kryen punë tjera të caktuara me ligj, statut, akte normative të shkollës, me planprogram mësimor.	**2.** Podržava nastavnika u pripremi i realizovanju plana i programa na vaspitno obrazovnom radu, **3.** Realizira ciljeve za kvalitetno obrazovanje u nivo osnovnog i niže srednjem obrazovanju, **4.** Identifikuje stile učenja učenika i primenjuje tehnike upravljanja situacija, kao i izveštava o praćenju dostignuća učenika kod nastavnika i roditelja, **5.** Upravlja postignuće učenika prikupljajući podatke, podleći sa nastavnicima/ roditeljima iskustva tako da budu procenjeni zahtevi učenika **6.** Održava beleške o dostignućama učenika, održava dokumentaciju i pedagošku evidenciju škole o vaspitno- obrazovnom radu učenika 7. Organizuje van nastavne aktivnosti učenika i stara se o blagostanju učenika u toku aktivnosti **8.** Pomogne na stvaranju didaktičkih materijala, tako da pomaže učenicima u nastavi i na realizaciju individualnog plana rada. **9.** Vrše i druge radnje određene zakonom, statutom i drugim normativnim aktima, nastavnom planom i programom.	**2.** Supports the teacher in preparation and implementation of the curricula of instructive and educational work, **3.** Implements purposes for quality education in level of primary and low secondary education. **4.** Identifies styles of student learning and implements techniques of situation management, and reports to monitor student achievement to teacher and parents, **5.** Monitors students achievement by gathering data's, by sharing experiences with teachers / parents in order to assess the requirements of students. **6.** Keeps notes for students' achievement keeps the documentation and pedagogical evidence of school over instructive – educational work of student. **7.** Organizes extracurricular activities of students and cares for the welfare of students during these activities. **8.** Helps in creation of didactic materials, in order to help the student in learning and in achievement of individual work plan. **9.** Performs other works defined by law, statute, normative acts of the school, with curriculum plan.

Neni 5 Obligimet për instruktor	Član 5 Kriterije za instruktora	Article 5 Criteria for instructor
1. Mbikëqyr dhe vëzhgon nxënësit, kandidatët në përdorimin e veglave dhe mjeteve.	1. Nadgleda i prati učenike, kandidate u toku upotrebljavanja alata i sredstva,	1. Supervises and monitors students, candidates in using of tools and equipment,
2. Vëzhgon dhe vlerëson punën e nxënësit, kandidatit për përparimin në mësimin praktik, siguron informata për sukseset dhe jep sugjerime për përmirësime në punën praktike.	2. Prati i procenjuje rad učenika, kandidata u toku unapređenja u praktičnoj nastavi, kao i daje sugerisanje o poboljšanju na praktičnom radu,	2. Monitors and assesses the work of student's, candidates for progress in practice learning, and ensures information's about the successes and provides suggestions for improvements in the practical work.
3. Përcakton nevojat e nxënësve për aftësim të mëtejshëm.	3. Određuje učeničke potrebe za dalje osposobljavanje,	3. Determines the needs of students for further education,
4. Administron testimin me shkrim dhe me gojë për të vlerësuar të arriturat dhe efektshmërinë e zbatimit në praktikë.	4. Administrira pismeno i usmeno testiranje radi procenjivanja dostignuća i efektivnosti praktične primene,	4. Administrates written and with oral testing to assess the achievements and effectiveness of implementation in practice.
5. Integron planprogramin mësimor me mësimin praktik, ashtu që nxënësit/kandidatët të marrin shkathtësitë e nevojshme në profesion.	5. Integriše praktički plan i program, tako da učenici/kandidati da dobijaju potrebne veštine u profesiji,	5. Integrates the educational curriculum with practical learning, so that students / candidates to obtain the needed skills in the occupation.
6. Zhvillon planprogram për përmbajtjen dhe metodologjinë e mësimit praktik.	6. Razvija plan i program o sadržaju i metodologiju praktične nastave	6. Develops curriculum for the content and methodology of practical learning.
7. Zhvillon materiale të ndryshme për mësimin praktik (materiale studimi, materiale multimediale, mjete konkretizimi, etj)	7. Razvija razne materijale za praktičnu nastavu (studijske materijale, multimedijalni, sredstva za konkretizaciju, itd)	7. Develops different materials for practice learning (study materials, multimedia materials, concretize means etc.).
8. Përgatit raporte dhe mban shënime për secilin nxënës për të arriturat, për pjesëmarrjen e rregullt në orët e praktikës dhe pjesëmarrjen aktive në procesin e mësimit praktik.	8. Priprema izveštaje i održava bilješke za svakom učeniku o dostignuća, za redovno učestvovanje u časovima praktične nastave i aktivnom učestvovanju na proces praktične nastave	8. Prepares reports and keeps notes for each student's achievement, for regular participation in practice hours and active participation in the process of practice learning.
9. Kujdeset për sigurinë e nxënësve, kandidatëve gjatë punës praktike në laboratore/ punëtori.	9. Stara se o bezbednosti učenika, kandidata u toku praktičnog rada u laboratoriji, radionici	9. Cares for students, candidates safety, during practice work in laboratories, workshop.

10. Të ketë aftësi të mira komunikuese dhe organizuese në punë, në mënyrë që të bashkërendojë, të vëzhgojë, të menaxhojë dhe të trajnojë të tjerët për të arritur arsimim cilësor. **Neni 6** **Instruktor**	**10.** Da ima dobre komunikativne i organizacione sposobnosti na rad, tako da koordinira, prati, upravlja i tretira druge za postizanje kvalitetnog obrazovanja **Član 6** **Instruktor**	**10.** To have better communicating and organizing abilities in work, in order to coordinate, to monitor, to manage and to train other to achieve quality education. **Article 6** **Instructor**
1. Instruktor në sistemin e arsimit dhe aftësimit janë: **1.1**.Instruktori për arsim dhe aftësim profesional ose teknik, **1.2.** Instruktori për gjuhën e shenjave, **1.3.** Instruktor për mobilitet dhe shkathtësi ditore. **SHTOJCA- I- E UA**	1. Instruktori u sistemu obrazovanja i osposobljavanja su: **1.1.** Instruktor za profesionalno obrazovanje i osposobljavanje ili tehničar, **1.2.** Instruktor o jeziku znakova, **1.3.** Instruktor za mobilnost i dnevne veštine. **I- DODATAK – AU**	1. Instructor in education and training system are: **1.1.** Instructor for vocational education and training or technical, **1.2.** Instructor for sign language, **1.3.** Instructor for mobility and daily skills. **APPENDIX – I – AI**
1. Roli i asistentit të nxënësit është: **1.1.** T'i ofrojë ndihmë teknike fëmijës me nevoja të veçanta arsimore, mësimdhënësit dhe klasës në tërësi sipas nevojave. **1.2.** Puna e asistentit është ndihma në shkrim, lexim, ushtrime, shpjegime, ndihmë gjatë përgatitjes së çantës, mobiliet etj. **1.3.** Nxënësin e sjellë në shkollë, ndihmon nxënësin gjatë ecjes dhe i ndihmon sipas nevojës, nëse nxënësi e përdor karrocën e drejton atë, si dhe nëse nxënësi nuk është	1. Uloga asistenta učenika je : **1.1.** Da pruži tehničku pomoć detetu sa posebnim potrebama u obrazovanju, nastavniku i razredu u celini prema potrebi. **1.2.** Rad asistenta je pomoć na pisanju, čitanju vežbe, objašnjenje, pomoč u toku pripreme torbe, mobilnosti itd. **1.3.** Učenika dovede ga u školi, pomaže učeniku u toku putovanja i po potrebi ako učenik upotrebljava kolicu upravlja je, kao i ako učenik nije u stanju da sam pokreće,	1. The role of assistant of the student is **1.1.** To provide technical help to child with special educational needs, teacher and class entirely according to needs. **1.2.** The work of assistant is help in writing, reading, exercise, explanations, help during preparation of the bag, mobility etc. **1.3.** Brings the student at school, helps the student while walking and helps according to need, if student uses the wheelchair he directs him, and if the student is unable to

në gjendje të lëvizë vetë.		move by himself.
1.4. Në pajtim me nxënësin ose mësimdhënësin,bashkëpunëtorin profesional shkruan njësitë mësimore të nevojshme, përshkruan prej tabelës-është me rëndësi të shënohen fjalët kryesore – kuptimet e reja ose veprimet në matematikë me shkrim të lexueshëm për nxënësin duke respektuar gramatikën dhe drejtshkrimin.	**1.4.** U saglasnost sa učenikom ili nastavnikom, profesionalnom saradnikom piše potrebna nastavna štiva, opisuje iz tabele- važno je da se pišu glavne reči – novi pojmovi ili matematičke operacije sa čitanom pisanjem za učenike poštujući gramatiku i pravopis,	**1.4.** In accordance with student or teacher, professional collaborator writes necessary teaching units, describes from the table – is important to mark main words – new meanings or actions in mathematics with readable writing for student while respecting grammar and orthography,
1.5. Ndihmon në zbatimin e punës praktike sipas udhëzimit të mësimdhënësit si dhe në bazë të nevojave të nxënësit.	**1.5.** Pomaže na primenu praktičnog rada prema uputstvima nastavnika kao i na iskustvima učenika,	**1.5.** Helps in implementation of practical work according to teacher's instruction and based on the students need.
2. Asistent i gjuhës së shenjave përfshin përgjegjësitë si më poshtë: **2.1.** Përkrahjen e mësimdhënësit në mësimnxënie nëpërmjet gjuhës së shenjave; **2.2.** Përkrah punën individuale të nxënësve, ose të grupeve të vogla në mësimnxënien e tyre, në një sërë situatash, brenda dhe jashtë shkollës.	2. Asistent jezika znakova obuhvata odgovornosti kao u nastavku: **2.1.** Podržavanje nastavnika na predavanju preko jezika znakova, **2.2.** Podržava individualni rad učenika, ili manjih grupa u predavanju, u mnogim situacijama, unutar i van škole.	2. Language sign assistant includes supervisors as below: **2.1.** Teacher's support in learning through language signs, **2.2.** Supports individual work of students, or small groups in their learning, in the range of situations, inside and outside school.
2.3. Përkrah punën e mësimdhënësve në një sërë situatash, në klasë dhe shkollë; **2.4.** Planifikon së bashku me mësuesit, sipas nevojave të nxënësve; **2.5.** Mund të jep mësime të gjuhës së shenjave për nxënësit, atëherë kur kërkohet;	**2.3.** Podržava rad nastavnika u mnogim situacijama u razred i u školi, **2.4.** Planira zajedno sa nastavnikom, za potrebe učenika, **2.5.** Može da drži nastavu jezika znakova za učenike, kada je potrebno,	**2.3.** Supports teachers work in a range of situations, in class and school, **2.4.** Plans together with teachers, according to the students needs, **2.5.** Could give language sign teachings for students, then when is required,
2.6. Përkrah zhvillimin e gjuhës së shenjave të personelit; **2.7.** Merr pjesë në zhvillimin e materialeve	**2.6.** Podržava razvoj jezika znakova, osoblja **2.7.** Učestvuje u razvoj nastavnih materijala za učenike	**2.6.** Supports development of the sign language of staff. **2.7.** Takes part in development of learning materials for students.

të mësimit për nxënësit. **3.** Roli i instruktorëve të gjuhës së shenjave. Puna e instruktorit të gjuhës së shenjave përfshin: **3.1.** Instruktori i gjuhës së shenjave ka për detyrë të mësojë nxënësit dhe mësimdhënësit, edukatorët etj. për përdorimin e gjuhës së shenjave; **3.2.** Instruktori / asistenti i shkrimit në Braj ka për detyrë të përkrahë dhe të mësojë përdorimin e shkrimit në Braj, nxënësve dhe mësimdhënësve. **4.** Instruktori për mobilitet dhe shkathtësi ditore ka përgjegjësitë si më poshtë: **4.1**.Të mësojë lëvizjet dhe aftësitë për personat e verbër për të ndihmuar lëvizjen, të kalojë distancën nga pikënisja deri në destinacion; **4.2.** Të mësojë aftësitë e përditshme për personat me dëmtime në të parë, pavarësinë në jetën e tyre të përditshme dhe të mësojë respektimin e normave të mjedisit në të cilin ata jetojnë; **4.3.** Të përgatisë nxënësit me shkathtësi për integrimin më të mirë dhe të sukseshëm shoqëror.	**3.** Uloga instruktora jezika znakova Rad instruktora jezika znakova obuhvata: **3.1.** Instruktor jezika znakova ima zadatak da uči učenike i nastavnike, vaspitače itd. za upotrebu jezika znakova. **3.2.** Instruktor / asistent pisanja u Braj ima zadatak da podržava i uči upotrebu Braj pisanja, učenicima i nastavnicima. **4.** Instruktor za mobilnost i dnevne veštine obuhvata odgovornosti kao u nastavku: **4.1.** Da uče pokrete i sposobnosti za slepe osobe da bi pomagao pokretljivost, da prelazi rastojanje iz polazne tačke do destinaciju. **4.2.** Da uči dnevne sposobnosti za osobe sa oštećenim vidom, nezavisnost za njihov svakodnevni život i da uči poštovanje norme sredine u kojoj oni žive, **4.3.** Da priprema učenike sa veštinama za dobro i uspešno integrisanje u društvu.	**3.** The role of sign language instructors.The work of sign language instructors includes: **3.1.** The sign language instructor has for task to teach students and teachers, educators etc. for the use of language signs. **3.2.** Instructor / assistant of writing in Braj, has for task to support and to learn use of writing in Braj, students and teachers. **4.** The instructor for mobility and daily skills includes supervisors as below: **4.1.** To learn moves and skills for blind persons, to help movement, to pass the distance from starting point till destination, **4.2.** To learn everyday skills for sight damaged person, independence in their everyday life and to learn respecting of environmental norms in which they live, **4.3.** To prepare students with skills for better integration and successful society.

Neni 7 Hyrja në fuqi	Član 7 Stupanje na snagu	Article 7 Entry into force
Ky UA hyn në fuqi me datën e nënshkrimit të tij nga ministri.	Ova administrativna uredba stupa na snagu nakon potpisivanja od strane ministra.	This AI enters into force on the day of signature by minister.
Prof. dr. Ramë Buja, ministër	**Prof. dr. Ramë Buja, ministar**	**Prof. dr. Ramë Buja, minister**